

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 12.

V Ljubljani, dne 25. decembra 1899.

Leto V.

Iz Bohinja čez Komno v Sočo.

Spisal S. R.

„Na Komni je nočoj vesel večer.“ —
Zlatorog.

Med najtežavnejše in najutrudljivejše poti, ki jih je dosedaj naše planinsko društvo zaznamenovalo, spada gotovo pot od Bohinjskega jezera čez grebene Julijskih planin v gorenjo Soško dolino. To pot je zaznamenoval dne 21. in 22. avgusta l. 1893. Jože Ravhekar iz Bohinjske Bistrice. Zaznamba je bila v sedanjih časih zelo nujna in prepotrebna. Poprej je bilo namreč na Komni zelo živahno življenje; Sočani z Bolškega so imeli tamošnjo planino v najemu od „Kranjske obrtniške družbe“ in pasli tam gori vse poletje 3000 do 4000 glav drobnice. Bilo je ondi vedno kakih 30 pastirjev, ki so bili na raznih krajih razpostavljeni in so poznali vsa pota. Če je torej tudi kak popotnik ali turist slučajno zašel, ga je takoj našel pastir in pripeljal na pravo pot.

Največja nevarnost za obiskovalca gora je megla, ki posebno na Komni kaj rada in prav gosto pritiska. V takem slučaju zgreši tudi najizurjenjši turist in celo tisti, ki so mu kraji dobro znani, pravo pot ter tava ves zmešan in zbezan po ves dan v kolobarju naokrog, a zvečer se znajde zopet na istem mestu, kjer je bil že zjutraj. Tako je bil prisiljen na prostem leči pod kako skalo. Tu pa je mogel noč prebiti le tisti, ki je imel dosti oblike in hrane s seboj, drugače ga je objela večna noč: zmrznil je ali pa umrl utrujenosti in lakote, ker na gorah je glad neizpros.

Vzel pa je pokojni baron Born od Sv. Ane nad Tržičem sam v najem Komno, da bi tam gojil divje koze ali gamse. Ubogi Sočani so si sicer prizadevali obdržati svojo priljubljeno planino, ali kaj so mogli siromaki proti baronu, ki je ponudil večjo zakupnino! Born je dal napraviti na Komni vse

polno samih poti, ki se na vse strani križajo in turista popolnoma zbegajo. Vrhutega so izginili tudi pastirji, ki so poprej lahko pravo pot pokazali, in na Komni je zavladala grobna tišina.

Odkar je Born Komno vzel v najem, je končalo že šest oseb na žalosten način svoje življenje tam gori. Zadnji je poginil jeseni leta 1892., ko je prišel v Bohinj živino kupovat, a ker ni nič kupil, se je vrnil še tisti dan nazaj. Na vrhu ga je objela megla, in moral je na prostem prenočiti. Drugi dan je tudi še celi dan hodil okoli, a ker ni mogel prave poti najti, je obnemogel, legel in zaspal za večno.

In sam Ravhekar je bil dne 21. avgusta leta 1893. v veliki nevarnosti na Komni, čeravno je imel s seboj moža iz Starih fužin, ki mu je zatrjeval, da pot dobro pozna. Ko sta prišla na najvišje mesto poti, se je začelo opoldne megliti, in kmalu je nastopila tako gosta megla kakor v dolini, kadar se mrači. Šla sta vendar dalje, ali ob dveh urah obstane Starofužinec ves v skrbeh z besedami: „Sedaj me je pot tako zmešala, da ne vem nikamor več“. Ravhekar je dajal možu pogum, še več nego ga je sam imel, in začela sta dalje iti. Hodila sta potem dve uri okoli, in glej, prišla sta zopet na tisto mesto, kjer sta bila poprej! Obadva je začelo močno skrbeti, posebno ker nista bila zadosti dobro napravljena, a mraz je bil tako hud, da se nista smela čisto nič ustaviti, drugače ju je začelo takoj zebsti.

Sklenila sta zlesti na kak vzvišen kraj, češ, da bosta slišala odkod kak zvonec s Soške planine. Molče sta torej začela v hrib lesti, ali megla ju je vedno motila. Vendar jima je bila sreča tako mila, da sta se stanovitno držala ene ter iste strani ter prav slučajno prišla do nekega pastirja, ki jima je pokazal pot do stanov Sočanov. Odtam je potem uglajena pot do Soče, kamor sta prispela vsa utrujena šele ob 8. uri zvečer (iz Bohinja sta bila odšla ob 4. uri zjutraj).

Ko so Sočani zvedeli, da so gostje srečno prišli čez Komno k njim, so se zbrali v velikem številu v vaški krčmi. Enoglasno so razodevali svoje veselje nad tem, da se bode zaznamenovala tako nevarna gorska pot, in hvalili Boga, da odslej ne bodo več naši ljudje tako žalostno zamirali tam gori na planinah. Kajti če bodo pruski grajščaki celo naše planine posedali in na njih bolj skrbeli za divje koze nego za siromašne ljudi, tedaj utegne pač kmalu priti tisti čas, ko zadnji Slovence Slovogoj tam gori pod Triglavom pogine!

Pri tej priložnosti naj povem še, kako so soški pastirji poprej svoje bolnike s Komne v dolino spravljali. Stlačili so namreč takega reveža v dolgo vrečo in ga položili na nosilnice, pri katerih sta se vedno menjavala po dva in dva moža. Od časa do časa so vrečo odvezali in dali bolniku žganja piti. To ga je seveda hipno okrepčalo, ali nazadnje ga je upijanilo tako, da je zaspal in vsled velikega mrazu zmrznil. Ko so doma vrečo odvezali, so izvlekli mrtveca iz nje! Tudi na planinah ponesrečene pastirje ali lovec so prenašali na ta način v dolino.

Ravhekar je zaznamoval torej pot črez Komno, in sicer nazaj grede iz Soče v Bohinj. Pri pošti v Soči je nabil leseno tablo z napisom: „Črez Komno v Bohinj, 10 ur hoda. Slov. plan. društvo.“ Pot je tako dobro zaznamovana, da tudi v najgostejši megli ne more nihče zaiti. Na tistih krajih, kjer je posebno nevarno, da bi kdo pot zgrešil, so napravljeni znaki po eden seženj narazen drug od drugega. Dne 22. avgusta sta prenočila vrla Bohinjca v oglarski bajti vrhu Komne in tretji dan zvečer sta bila zopet doma.

Zaznamenovana pot vodi s Kranjskega od jugozahodne strani Bohinjskega jezera (njegova gladina je 526 m nad morjem), kjer stoji tabla z napisom „Črez Komno v Sočo“, in sicer vodi najpoprej proti zahodu in severozahodu polagoma navzgor po jezerski kotlini, katero imenujejo Bohinjci „Ukanca“, a njeno pravo ime utegne biti Lokanica, kakor sodi dr. Mencinger, najboljši poznavatelj bohinjskega narečja. Pot nas pripelje prav blizu do izvira Savice, „hčerke kraljeve“. Odtod pa se obrne jezdna, sedaj popravljena pot proti jugozahodu v globoko, zelo ozko deber z imenom Mala Savica. Pred planino Govnjač dospeš v višini 1500 m na rob skalnate planote (tu ima baron Born svojo lovsko kočo), po kateri korakaš nekoliko bolj zložno proti severozahodu mimo več dolov, ki so podobni kraškim.

Največji tak dol (pod 1600 m nadmorske višine) se nahaja skoro ravno pod goro Kalom ali Kolom (2003 m nadmorske višine). Tam je prav bister studenec blizu poti, kjer stoji na gladki skali zapisano „Voda“ in „Slov. plan. društvo 1893“. Od njega vodi proti vzhodu pot v planino Komno ali na Kalu (1607 m) ter dalje v peščeno dolino Sedmerih triglavskih jezer. Naša steza pa nas pelje po severnem obronku dola proti zahodu in severozahodu zopet strmo med skalovjem navzgor do sedla Mala vrata (okoli 1850 m). Tukaj na meji med Kranjskim in Goriškim se malo odpočijmo in si oglejmo najbližjo okolico.

Ravno nad našo glavo na desni roki moli proti nebu piramidi podobni Kal, ki pa ne obeta posebno lepega razgleda. Njemu nasproti na naši levi strani se vzdiga nekoliko bolj oddaljeno Lanševica, ki je le za eden meter višja od Kala. Južno od nje zapaziš mogočen greben Malega in Velikega Bogatina (1978—2008 m), ki je nekoliko bolj na kranjsko stran potisnjen. Še dalje proti jugu se nam prikazuje mogočni Kuk, za katerim se nahaja sedlo Škrbina.

Izmed vseh teh vrhuncev je pač najimenitnejši Bogatin, v katerem leže baje neizmerni zakladi zlata, kakor poje Baumbach v „Zlatorogu“:

Rog kozlov namreč doli v Bogatinu
odpre duplino, kjer leže zakladi
tako obilni, da, če pride ponje
voz sedemsto, ni moč jih razpeljati.

Po Baumbachovih besedah odpira Zlatorogov zlati rog zaklade v Bogatinu. Bohinjci pa trde, da odpira vrata do Bogatinovih zakladov „roža mogota“, ki raste visoko gori pod Triglavom. Tudi Baumbach pozna „triglavsko čudotvorno

rožo“, ali po njegovem razlaganju vzraste ta iz krvnih kapelj ranjenega Zlatoroga, ki ga hipno ozdravi, ako jo poje.

Do Bogatinovega zaklada je zelo težko priti. Če odpreš vrata do njega s pomočjo „rože mogote“, zazija pred teboj velikanski prepad, čez katerega drži zelo strm in omotičen most (primeri most „činavend“ v iranski mitologiji). Onkraj mostu se nahaja velikanska shramba, v kateri je spravljen zaklad. Okoli njega je ovita ostudna kača, ki ima tri glave in skopo čuva zaklad. Kdor ji odseka srednjo glavo, dobi celi zaklad. Vendar sme vsakdo zaklada le toliko vzeti, kolikor zares potrebuje. Če bi kdo vzel res čez svojo potrebo, tedaj mu postane zlato na omotičnem mostu pretežko in ga prevrne v brezumno brezno, da v njem žalostno pogine.

V Bogatinu se nahaja zares velika duplina, podobna obokani cerkvi. Gotovo je, da so poskušali klateži, katere vse vkup naše ljudstvo imenuje „Lahe“, že večkrat v Bogatinu kopati, ali nihče ne ve za gotovo povedati, da bi bili tam kaj zlate rude našli. Pravijo, da se je strop udril in tako zasul nekdanji zlatonosni rov. Mogoče je, da so že za Rimljanov v Bogatinu kopali zlato rudo, kakor so jo kopali v tirolskih in saleburških gorah in jo še dandanašnji kopljejo v visoko ležečem Raurisu. Izvestno je, da ima Kranjska obrtna družba v Bogatinu svojo „svobodno rudosledbo“ in da odganja vsakega, ki bi poskušal na tem mestu kaj kopati. Bolčani poskušajo baje še vedno skrivaj kopati v Bogatinu.

Od Malih vrat nas vodi dalje zopet težavna steza po goriški strani navzdol do kakih 1600 *m* nadmorske višine. Tu se začne druga skalnata planota, na kateri se cepi pot (proti severovzhodu) čez sedlo Velika vrata (na severni strani Kala) v pravo Komno (planico Lepoče). Tako se imenuje v ožjem zmislu visoka skalnata planota (pri Ūrnem jezeru 1855 *m*), ki se na kranjski strani vleče od znojža Vogla (2350) severovzhodno tja do podnožja Kanjavca (2570 *m*).

Od poprej omenjenega razpotja se gre še skoro tri kilometre navzdol do Soške planine („Na skali“, 1510 *m*). Tamošnji pastirji žive neizrečeno skromno, skoro od samega mleka in skute. Sedemdeset let star in še prav krepek pastir je zatrjav, da v vsem svojem življenju ni desetkrat jedel kruha. Mislil pa je bržkone s temi besedami „belega“ (pšeničnega) kruha, katerega tamošnji prebivalci res le redkokdaj okusijo.

Od tu omenjene planine se nam odpira lep razgled čez nasproti stoječe Soško pogorje, katerega najvišja gora se tudi imenuje Grintavec (2350 *m*). To je grozna pečina, ki se neizrečeno strmo vzdiga in je od vrha do tal popolnoma gola. Pot nas vodi zopet prav strmo navzdol k dolini potoka Brusnika, katerega gorenja žlebina je okoli 850 *m* visoka in s peskom napolnjena, zato se imenuje tudi „Grič“. Od tam navzdol se nahajajo na obeh straneh potoka zelo strme senožeti, in po njih je vse polno „staj“, t. j. malih lesenih kolib, v katerih so odspodaj hlevi za drobnico, odzgoraj pa prenočišča za ljudi. Sočani se presele namreč o poletnem času z vso družino in z vsem svojim blagom v te staje in

ostanejo v njih, dokler jih zima ne prežene in prisili, da se povrnejo v svoja zimska bivališča ob Soči.

Pot nas pelje dalje čez Brusnik na levo stran potoka in potem čez malo planoto v vasico Brusnik, ki ima zelo siromašne hišice. Odtod greš še malo časa strmo navzdol in prispeš čez dobro brv v kuracijsko vas Sočo (476 m), ki je dobila od enakoinne reke svoje ime („na Soči“). Reka se je tu nad vasjo in pod vasjo zelo globoko zajedla in napravila v trdo skalo 3 do 4 metre globoka korita, po katerih zamolklo šumi. Njeno žužljanje sicer slišiš, a reke same ne vidiš, ako ne stopiš prav na kraj korita.

V Soči prispe utrujen turist na konec svojega umornega potovanja in se lahko brez skrbi odpočije, ker odtod drži vozna pošta v Bole in dalje med širni svet. Kraj je sam na sebi sicer zelo majhen (komaj kakih deset hiš stoji blizu skupaj), a ima dovoljno prenočišče za tužce. Soška krčma res ni taka, kakor jo opisuje Baumbach:

„V Tolmin, Trbiž in Koborid
krčmarke glas je vsem očit.
Kokoš ti vkuha v gosti riž,
da težko boljše kje dobiš;
na Vlaškem, Kranjskem po kletah
ne najdeš boljših vin od teh!“

Vse to je seveda poetično pretirano, ali za prazen želodec in suho grlo najdeš vendar potrebnega. Kdor pa hoče kaj boljšega imeti, ta naj se pelje uro daleč po novi cesti v Bole „na pošto“ ali pa k „Huberju“; tam dobi vso zaželjeno postrežbo in izvrstno posteljo za trudne ude.

Na Veliko Kopo (1542 m).

Opisal Pohorski.

Na goro, na goro,
na strme vrhé;
tje kliče in miče
in vabi srce!“

Največje hrepenenje moje je, ogledovati kraje naše mile domovine. Želel bi prepotovati vso Slovenijo, opazovati kraje in spoznavati ljudi, naš ljubi narod! Ker mi pa usoda tega ne pripusti, zadovoljiti se moram s tem, da z gorske višine pregledujem našo zemljo, enako kakor kmet s porobka ogleduje njivo. Tukaj se oči napasejo in želje nasitijo!

Že večkrat sem kot sin Pohorja obiskal njega površje, zlasti „kraljico“ Veliko Kopo. Vendar kaj krasnega se človek nikoli ne naveliča, zopet in zopet bi rad gledal in občudoval. Takšna krasota pa je, ogledovati solnčni vzhod z visoke gore, kakor potem tudi razgled krajev. Enakih misli z menoj so bili tudi trije mi tovariši, in sklenili smo, odločiti dan za skupen izlet na Veliko Kopo, kar smo storili pred leti dne 26. julija.

Ni se še oglasil zjutraj petelin, vsaj še niti dve ni bila ura, kar poropoe tovariš na okno: hajd na noge! Mililo se mi je še toplo gnezdo, grozilo se mi je kar v črno noč, ali kaj hočem! V dveh urah bode solnce že kukalo izza vzhoda ondi pri Sv. Duhu na Ojstrem vrhu, takrat moramo biti vsaj že blizu, če ne na vrhu Pohorja. Ta misel me ujunači; mahoma je obleka na meni, kakor tudi obuvalo. Več časa zahteva torba, ker zamudil sem jo zvečer še napolniti. Skočim v podstrešje po par klobas, enako tudi v klet po steklenico vina. Kmalu je torba napolnjena, na hrbet z njo, dolgo gorjačo še v roke, pa hajdi v temno noč!

Tovariši so med tem že odlezli, zanašaje se, da pot najdem sam; prej ali slej jih dojdem, pa da se „nočnega strahu“ ali „škrata“ tudi ne bojim. Kot pravi turist jo mahnem z velikimi koraki po znani poti navkreber, da je kaj. Mislim sem, vsak čas jih moram doiti, ali ni hotelo biti res. Pri podružnici sv. V. — ko sem že dobro uro se potil, pa zvem, da so že pol ure naprej. „No, to so vam pravi zajci“, godrnjam, „morda mislijo, da sem jaz tisti, ki v časopisih zajcem zabavljam, tako se me boje. Sedaj pa naravnost na goro, ondi mi ne morejo več uiti!“ Rečeno, storjeno, ali nekaj vendar pokaženo. Nisem bil še na vrhu, marveč za uro hoda niže, ko je prikukalo solnce izza gor, — seveda ono ni iskalo klobas za južino, niti menda torbe mu ni trebalo nositi, kar vse je mene zamudilo. „Pa bi moral res vstati nič prej kot o polnoči, da hočem biti ob polštirih na vrhu“, tako si mislim, brišoč pot s čela. „Čaj, drugokrat jo drugače ukrenemo! Pojdemo raje po zimi, ko ni tolike vročine, pa solnce dremlje do blizu osmih, takrat ga prehitimo.“ Takšne maščevalne misli so me obhajale, ko sem jo zopet udaril s svojo torbo „s klanca v breg“.

Nekaj me je vendar tolažilo, namreč to, da nisem srečal ves čas nobene ženske. Ženska, če ti prva v jutro nasproti pride, to ti je gotovo nesreča tisti dan! Če ti vreme ne nagaja, pa se ti kaj raztrga ali pokvari, ali pa ti vsaj črevelj nagaja, nekaj mora biti. Hvala Bogu, ženske ni, tudi nesreče ne bo!

Kakor da bi meh pihal, ves poten sopem že proti vrhu. Sedaj mi začne pa še drugi sitnež se oglašati, češ, da danes mu še nič nisem dal zajtrka. Ves jezen nad toliko predrznostjo, odprem torbo, pa raztrgavši eno klobaso in nekaj kruha, ga potolažim. Ravno ko torbo zopet optam, se oglase v obližju tovariši, katere sem menil iti iskat prav na vrh.

Te sirote so si danes pa še bolje zaslužili kosilo, nego jaz. Ob solnčnem vzhodu so že bili prav pod Malo Kopo, dobre pol ure proti severu od Velike Kope. Od ondod so gledali prizor solnčnega vzhoda nazaj po gorah in dolinah. Megla v dolini jim je sicer marsikaj zakrivala, ali prizora tega niso mogli prehvaliti. Tam v kotu rumeno solnce, obdano od tankih bleščečih meglic, pozlati mahoma vse obzorje, megle v dolini se ti zde podobne nekakim jezerom, iz katerih mole vrhovi gor kakor otcki. In to je vse prozorno, videti vse prijetno! Žive barve temnih gozdov, zelenih travnikov, rumenih njiv in belih hiš kar očarajo človeka pri gledanju. Kdor tega ne verjame, naj poskusi, žal mu ne bo!

Od strani Male Kope so torej došli tovariši na Veliko Kopo, kamor sem se jaz naravnost napotil. Par streljajev pod vrhom so, vsi premočeni od pota, našli kup starega sena in štorov, pa so zakurili s tem, da so se malo ogreli. Ravno so ga vlekli iz steklenice, ko sem došel v njih družbo. Kmalu se po bratski vkup naložimo, nato pa torbe skrijemo v grmovje in „urežemo“ jo na vrh.

Velika Kopa je jako ploščnata gora na vrhu. Kacih deset oral je vrh gore skoraj raven, pa gladek brez kamenja. Obrasten je vrh največ s planinskim mahom, med katerim štrli tu pa tam kakšna rastlina na dan. Niže doli v zavetju rasto (kakor običajno na vrhovih planin) razne planinske trave in zelišča; „boloh“ (planinsko seno ima od te trave ime, imena trave pa v naših knjigah ne morem najti) arnika, zlato jabolko, encijan, „čemerika“ itd. Niže doli pa rasto grmovje, smreke, jerebike, bukve, javori itd. Le hojka (jelka) je najbolj boječa, ona ostane navadno v zavetju, na vrhu ji je prehudo.

Krasna si, planina ti, žalibog, da v letu le tako kratko časa! Konec maja še dostikrat nisi zelena, z oktobrom pa že veneš enako stari ženici! Ali med tem časom je v tebi življenje, sveže, živo in čilo! Cvetlice in sploh rastline poganjajo z dvojno močjo, drevje se žuri v rasti, vmes se razlega petje ptičev kakor v dolinah le spomladi, studenci žuboré, hladen vetrič vse oživlja. To je življenje narave, med tem ko v času poletnem v dolinah vse medli gorkote in — lenobe? — Ni čuda, kdor okusi to prijetnost, rad je pride iz daljnih krajev uživat še večkrat!

Na vrhu Velike Kope torej smo, 1542 metrov nad morsko gladino. Moji sodrugi so utrujeni, da jim že razgled vsled neukretnega vremena malo dopada. Pa je res vreme nam danes na vrhu malo ugodno. Ne samo, da nam megla zapira razgled na daljne prezanimive kraje, kakor v Solčavske planine, Savinsko dolino, tudi v Šaleško in Slovenjegraško dolino nam ga jako kazi. Vrhutega še brije netopel veter, noseč vsak hip meglo okrog nas. Tla so vsa rosnata, da smo že dobro premočeni, vendar to je že navada zjutranja; potrpimo, da megla odide! V tem se dva tovariša uležeta — kar sicer v tem položaju ni zdravo, jaz in eden pa se umakneva dober streljaj proti večeru v zavetje. Tukaj z dobrim daljnogledom med preganjajočo se meglo opazujeva kraje, kolikor je doseglo oko. On, poznat s temi kraji, mi tolmači, kje je poedina vas, kje blizu je ta ali oni trg, zlasti še posamezne cerkve. Čudila sva se visokemu Razborju pod Sv. Uršulo (najvišjo župnijo v lavantinski škofiji); poleg na levo so Zavodnje, nekaj više Sveti Križ pri Belih vodah, zatem Sv. Mihael pod Goltmi, Oljska gora, Št. Vid, Kozjak itd. itd.

Da smo zadeli prav jasno vreme, bi nam se razgled vse drugače razširil. Profesor Macun je okoli leta 1866. potoval preko Pohorja, kar je opisal v „Letopisu“ Matice Slovenske leta 1868. (če se ne motim). Ta je trdil, da je razločno videl Triglav in Veliki Klek proti večeru, več kranjskih gora in krajev proti jugu; na vzhodu je opazil planjavo ogrsko, proti severu pa, ker je bil popoldan, je najlepše se videlo na Gornji Štajer. Mesta Gradec, Lipnica in druga se kaj lepo vidijo, tako tudi Št. Andraž v Labodski dolini. Bližnji kraji pa, kakor Dravska

dolina, Slovenjegraška, Saleška, tuintam tudi Savinska dolina z vsemi lepotami svojimi pa je naravnost odprta opazovalcu, vendar, kakor rečeno, to le takrat, ako je vreme jasno in prozorno!

Ker je naju s tovarišem jelo mraziti, greva na vrh k ostalima, katera sta tu spala. Par krepkih dregljajev ju vendar spravi na noge, in vsi se napotimo k ognjišču. Ko si s par požirki „vežemo duše“, opazimo zopet nesrečo. Steklenica najboljšega terana se je namreč v torbi razbila in do malega iztočila žlahtno kapljico. Ni kazalo drugače kakor pretočiti v drugo, kar ga je še ostalo, nato pa nevoljni zopet na noge, ker pot je še dolga. Namenjeni smo bili pohoditi danes tudi „Jezero ribniško“ na vrhu Pohorja, oddaljeno blizu dve uri od Velike Kope proti jugu.

Na Pohorju je valovit svet. Od Male Kope do Šentlovrenškega jezera (kake tri ure hoda) so vedno griči in dolinice. Od tam do „Okroglišča“ nad Vitanjem je za uro hoda neprestana ravan. Vendar tako daleč nas danes ni mikalo, pa na „Okroglišču“ se Pohorci navadno zabavajo kakšno nedeljo proti jeseni. Takrat ondi na krasni ravnici napravijo gostilno kakor ob sejmu in se radujejo krasnega razgleda proti Vitanju, Konjicam, Poličanom in še dalje. Ne vem, ali se te navade še drže vsako leto in obhajajo „lepo nedeljo“ tu na vrhu planine, pred nekaterimi leti vsaj je še bila.

Ko jo mahamo že dobro uro, dospemo na Črni „kugelj“ (vrh), kateri grič je baje še par metrov višji od Velike Kope. Tu bode zopet malo počitka in kosileca. Čitatelj se bode morda čudil, da bi moral na planini človek vedno jesti, ali če poskusi to pot, ne bode nič boljši v tem obziru. Zlasti če začne piti čvrsto planinsko vodo, takrat mu je želodec vedno gladen, naj bi ga še tako „naphal“. Najbolj izda potem še polenta, zato se pa drvarji le te drže.

Črni „kugelj“ se imenuje zato, ker je menda edini grič na Pohorju, ki je bil razen Male Kope z drevjem obrasten tudi na vrhu. Tudi ta je postal plešast, kajti, ko so mu pred nekaj desetletji posekali boljša drevesa, je ostala veter posušil. Sedaj ga menijo zopet pogozditi, pa pojde menda trdo. Mlado drevee brez zavetja težko in slabo uspeva. Tukaj ogledujemo kraje v gospodarskem obziru. Žalibog, da je večina „planine“ proti Mislinjam, Vitanju in Slov. Gradcu lastnina grajščakov; kmetje imajo pravega gozda le malo. Boljše je v tem obziru na severni strani Pohorja, kjer še precej trdno stoje kmetje nad Rušami, v Št. Lovrencu, Ribnici itd. do Spodnjega Dravburga. Sploh pa je Pohorje sedaj še precej zaraslo, odkar manj povprašujejo za bukov les in oglje. Kraju je to le na korist, se vsaj planine manj odirajo, kakor se je to pred desetletji godilo.

Da bi tovariša zopet ne zaspala, „kajti njune oči so bile dremotne“ vsled prečute noči, jo urežemo naprej proti jezeru. Črez dobre pol ure dospemo k „Cerkvici“; to je mala groblja kamenja, kjer pravijo, da je bila nekdam kapela. Mogoče je to, ker v mali dolinici v zavetju pred kakšnim sovražnikom se je ljudstvo lahko zbiralo k božji službi. Kamenje je videti obdelano, vendar, če je

kaj na tem, je morala biti v srednjih stoletjih. Vsaj v sedanjih župnijskih arhivih ni o tem ničesar najti. Ljudstvo celo trdi — seveda v bajki — da je nekdanj v rimskih časih držala cesta po vrhu planine od Maribora do Slovenjgrada, kar pa je in ostane bajka. Vsaj niti sledu o tem ni moči najti, vrhutega so marsikje tla za cesto premehka.

Ko dospemo od „Cerkvice“ na bližnji grič, glej pred seboj par streljajev spodaj na ravnici — planinsko jezero! Okoli 200 metrov dolgo in tretjino toliko široko jezero je obdano daleč okoli z gostim borovim grmovjem, da je do njega težko priti. Po edini stezi slednjič prilazimo do vode, katera se nam sicer ni zdela globoka, ali je jako blatna na dnu. Vsled tega se globočina tudi ne da toliko določiti. Jezerska voda je mlačna, prav primerna za kopanje. V kotu tam doli na jezeru je pa kakor nalašč za pravljico na vodi velik grm, kjer pravijo stari ljudje, da stanuje v njem „jezernik“. Bog varuj, mešati mu vodo ali kamenje metati vanjo: kmalu se zatemni nebo, in „jezernik“ se maščuje s strašno nevihto. Tega veselja mu mi nočemo privoščiti, temveč, ogledavši si ta nenavadni kraj, jo zavijemo nekaj streljajev više k studeneu, kjer nam je v zavetju pred hladnim vetrom kaj prijeten bil počitek.

Voda ti planinska, kako okrepečevalna si utrujenemu telesu! Imeli smo sicer še vina, ali bolj nam diši ta pijača narave, ki izvira tu in se vije med planinskimi zelišči in cvetkami. Ko se takšne vode napiješ, ti diši jed, da bi kar kamenje grizel. Ko se zadosti okrepečamo, prisije skozi meglo k nam gorko solnce, da je kar vabilo k spanju. Sedaj nisem zameril tovarišema, da malo zadremljeta, ali vsem bi se to na vrhu planine ne smelo dovoliti.

Tega sem se črez kake pol ure že prepričal, ko se je začelo „krpačiti“ v oblakih, kateri se tukaj kar zemlje dotikajo. Nismo čakali pa nevihte, marveč takoj po znani poti jo mahnemo navzdol. Sedaj je šlo hitreje nego v jutru navzgor, vendar je trebalo še dobre ure, predno dospemo do doma enega tovariša. Nato se razkropimo še dalje, tako da smo okoli pete ure že vsi na varnem. Storili smo pota kacih šest ur in porabili eden dan, ali nič nam ni žal, vsaj moremo kot ponosni Pohorci reči, da poznamo „kraljico Pohorja“, Veliko Kopo, in vemo, kakšno je naše pohorsko „planinsko“ jezero!

Meteorološka opazovanja pod Ojstrico.

Priobčil Fr. Kocbek.

„Savinska podružnica“ je v Kocbekovi koči leta 1899. ustanovila ombrometrsko postajo 3. vrste. C. kr. hidrografski zavod za Štajersko je dostavil toplomer in ombrometer, slavni osrednji odbor „Slov. plan. društva“ pa Holosteriquebarometer št. 130.; za to oba najtopleje zahvalujemo.

Opazovanje je opravljal oskrbnik kože Martin Žmave v mesecih juliju, avgustu in septembru. V mesecu juliju se vsled pomote ni opazoval toplomer na barometru, zato se ni mogla izračunati prava korektura in so dotični podatki nekoliko nezanesljivi. Primerjaje ta barometer z normalnim barometrom c. kr. osrednjega zavoda za meteorologijo na Dunaju, se kaže korekturna formula $B = H - 100$ s toplinsko korekturo $-0.2 T$. V naslednjih razpredelnicah priobčujem rezultate meteorološkega opazovanja.

Mesec	Zračni tlak 600 + mm					Zračna toplina								
	povprečno	maksimum	dne	minimum	dne	povprečno	maksimum	dne	minimum	dne	absolutni			
											maksim.	dne	minim.	dne
Julij	23.9	27.8	16.	17.4	24.	11.4	20.8	23.	3.6	3.	9.4	23.	7.8	3.
Avgust	21.5	27.2	14.	13.2	9.	11.9	18.2	6.	5.0	22.	6.3	6.	6.9	22.
September	20.7	27.8	5.	11.4	12.	7.8	18.8	6.	1.2	11.	11.0	6.	6.6	11.

Mesec	Oblačnost	Padavina mm			Število dni					višina snega cm	dne
		vsota	maksimum	dne	dežja	snega	groma	vetra	megle		
Julij	5	193.3	74.1	3.	15	.	9	22	2	.	.
Avgust	3	136.2	50.5	18.	8	.	1	24	2	.	.
September	6	317.9	89.0	24.	12	2	3	20	3	5	11.

Mesec	Povprečna moč vetra			Kolikokrat je veter pihal od								Višina
	7 a	2 p	9 p	s.	sv.	v.	jv.	j.	jz.	z.	sz.	
Julij	2	1	2	29	8	.	2	51
Avgust	1	3	2	.	.	2	12	.	26	.	2	51
September	2	3	3	.	18	.	2	.	13	2	13	52

Opomba. Dne 6. septembra je g. prof. Ivan Macher iz Ljubljane ob sedmih zvečer po stanju aneroida 728.5 mm izračunil s tlakomrovim toplomerom pravi zračni tlak 622 mm. Holsterique-barometer št. 130 je torej jako občutljiv in natančen.

Društvene vesti.

Zabavni večer. Dne 1. decembra je bil tretji zabavnopoučni večer „Slov. plan. društva“ v mali dvorani Narodnega doma. G. župan Ivan Hribar je nadaljeval na prvem planinskem večeru dne 27. oktobra pričeto poročilo o svojem potovanju po Ruskem.

Gospod načelnik prof. Orožen je srčno pozdravil mnogobrojno došle čč. goste in člane ter nas vzradostil z veselo novico, da je od zadnjega sestanka pridobilo „Slov. plan. društvo“ dvoje novih podružnic. Ustanovila se je na Dunaju „akademična podružnica“, ki bo de zlasti o velikih počitnicah krepka opora našemu društvu. Drugo podružnico so ustanovili vrli koroški planinci v Ziljski dolini ter nam ta veseli uspeh javili s temi stih:

Če sinček rodi se že zdavno zaželjen,
Če hčerki roditelji dajo življenje,
Raduje se hiša in bratec in sestra,
Po hiši je celi radostno vrvenje.

Rodila se hčerka ti danes, planince!
In jutri jo h krstu Korošci neséjo.
Roditelj si ti ji, planinsko nam društvo,
Podružna te Ziljska pozdravlja črez mejo.

Potem je gospod župan Ivan Hribar pol-drugo uro poročal o svojem potovanju po Ruskem in nam podal v Rusiji dobljene vtiske. Primerjal je ruski jezik s slovenščino, kateri je ruski pismeni jezik najbolj soroden, in prečital v potrdilo dvoje novic iz nekega ruskega časopisa, četudi se ruska izreka precej loči od slovenske. Seznanil nas je g. govornik z gostilniškim življenjem po dragih ruskih hotelih in cenejših dobrih restavracijah. Izvrstno uravnano je redarstvo po velikih mestih in zelo vljudno proti tujem. Manj pohvalno je omenjal ruske pošte, ki prav počasi deluje ter tako ovira promet; avstrijska pošta je zares vzorno urejena proti ruski, in so Rusi v tem oziru še daleč za nami.

Ruski narod je jako pobožen, in pojem narodnosti se ne da ločiti od ruske cerkve, kajti ruska duhovščina je z narodom v dobrih in slabih dneh v najožji dotiki in slogi. Pobožnost se kaže tudi na zunaj. Po „nevskem prospektu“ hodeči in vozeči se Rusi

se klanjajo in križajo z malimi izjemami kazanjski materi božji v tamošnji kapelici. Ruske cerkve in zlasti samostani imajo neizmerna bogastva. Najbolj slovi v tem oziru nekaj postaj od Moskve oddaljena „Lavra“, ki ima okoli šest sto milijonov rubljev premoženja in izključno samotrštvo za razno blago v tamošnji okolici.

Spoznali smo uredbo večjih ruskih mest, Varšave, Moskve in Petrograda, ki so v nekem oziru celo nadkrilila druga evropska glavna mesta. Ta mesta imajo velikanske tržnice, osobito se v tem odlikuje Moskva. Navajal je o Moskvi Oneginove stihe, ruske in po njem poslovenjene. Moskva je krasno, a ne moderno mesto, velikega pomena pa kot probuditeljica ruska. Ljubezen Rusov do Moskve je popolnoma ukoreninjena. To „sveto“ mesto, „matuška ruska“, ima poleg nizkih hiš in vrtov velikanske palače, v katerih stanujejo najiminentnejše in najbogatejše ruske rodovine. Mesto ima okoli 400 cerkva, zlasti pa slovi slavni Kremelj z 32 cerkvami. Kupole so pozlačene ali pa vsaj pobarvane. Moskva je kakor Rim zgrajen na gričih, ki se znižujejo proti reki Moskvi. S stolpa Velikega sv. Ivana je najlepši in veličasten razgled po Moskvi.

Z opisom moskovskega življenja je končal gospod župan svoj velezanimljivi govor, v katerem nam je opisal solnčne in senčne strani ruskih razmer in življenja. Imeli smo zares velik užitek.

Češka podružnica je imela dne 7. dec. v dvorani „Umělecke Besede“ v Pragi drugi družbinski večer. Predaval je g. dr. Boh. Franta: „Kako smo prenočevali na planinah“. V koncertnem delu sta pela gospica Šourkova in gosp. Germ. — V svojem glasilu „Alpskem Věstniku“ objavlja naša podružnica članek profesorja dr. Frischaufa: „O gradnji steze v Turškem žlebu“. Članek ta objavimo i mi v prihodnji številki. Steza, ki jo je zgradila Savinska podružnica, je v turistiškem oziru znamenita, ker je po njej omogočena 8 urna hoja iz koč na Okrešlju črez Skuto tja do češke koč na Grintavcu. Ta pot je najhvaležnejša v Savinskih planinah, a prav nič težavna.

Novi člani:**Kamniške podružnice:**

Gosp. Igljč Kornelij, učitelj pri Sv. Trojici pri Dobu.

Turistika v Savinskih planinah 1. 1899.:

1. Mozirsko kočjo je obiskalo 54 turistov.

2. Ljubno. V spominski knjigi pri Fr. Petku je vpisanih 245 tujcev.

3. Luče V slovenski spominski knjigi v gostilnici pri Raduhi je vpisanih 149, v nemški pa 140 tujcev.

4. V Luški koči je vpisanih 23 turistov.

5. Kocbekovo kočjo je obiskalo 72 turistov in 24 romarjev.

6. V slovenski knjigi vrh Ojstrice je vpisanih 49, v nemški pa 24 turistov; mnogo jih je vpisanih v obeh knjigah.

7. Na Okrešlju je vpisanih 123 turistov.

8. V verandi pri slapu pod Rinko se je vpisalo 168 tujcev.

9. Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini je obiskalo okoli 300 tujcev, vpisanih je samo 281, ker dalje časa ni bilo spominske knjige.

10. V Solčavi je v gostilnici pri Kristanu Germelu vpisanih 257, v gostilnici pri A. Herletu 35 tujcev.

11. Gornjegrajsko kočjo je obiskalo 190 turistov.

Kočjo na Boču je obiskalo 70 oseb, med temi dva iz Pruske Šlezije.

Darovi za Triglavsko kočjo: Iz pušice na Šmarni gori 66 kr., na Rožniku 1 gld. 20 kr., N. N. 20 kr., Kunčič Juri 1 gld. Skupaj 3 gld. 6 kr.

Darila za Hausenbichlerjevo kočjo na Mrzlici. Darovali so gg.: Peter Majdič v Celju 5 gld., dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, 3 gld., notar M. Jezovšek na Vranskem 1·50 gld., Val. Južna v Št. Jurju ob Tabru 1 gld., dr. U. Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, 1 gld., I. Dekorti, župnik na Ljubnem, 1 gld., Jos. Polane, trgovec v Petrovčah, 5 gld., dr. Ivan Dečko, odvetnik in dež. poslanec v Celju, 5 gld., gospa Terezina Širca v Grižah 1·50 gld., R. Vrečer, učitelj v Št. Petru v Sav. dolini, 1 gld., Franc Cukala, trgovec na Gomilskem, 1 gld., Karel

Petriček, slaščičar v Celju, 2 gld., I. Pečnak, veleposesnik na Teharjih, 5 gld., I. Apat, posestnik na Kaplji, 2 gld., Anton Lednik, župnik v Ločah, 5 gld., I. Vidic, nadučitelj v Št. Pavlu v Sav. dolini, 2 gld., Juro Detiček, notar v Celju, 5 gld., I. Katsch v Slov. Bistrici 5 gld., Norbert Zanier, veleposesnik v Št. Pavlu v Sav. dolini, 5 gld., Marko Lipold, posestnik na Rečici ob Paki, 1 gld., prof. I. Miholič v Zagrebu 2 gld., I. Krušič, šolski svetnik in profesor v pok. v Celju, 2 gld., F. E. Fridrich v Mirasanu 1 gld., I. Petrak v Št. Petru v Sav. dolini 1 gld., I. Janežič v Grižah 2 gld., I. Naprudnik v Grižah 3 gld., I. Ropas v Celju 1 gld., Anton Goričar, e. kr. poštar in župan v Mozirju, 5 gld., župnik I. Arzenšek v Grižah 2 gld., župnik A. Grušovnik pri Mariji v Puščavi 3 gld., presvetli knez Salm-Reifferscheid 10 gld., I. Krajnc v Št. Ilju 1 gld., Julij Žigan, trgovec na Polzeli, 5 gld., A. Svetina, e. kr. notar v Pliberku, 2·50 gld., I. Zupanc, posestnik v Gabrijju, 5 gld., I. Bele, kmet. potov. učitelj v Mariboru, 1 gld., T. Wajda, umir. tajnik glavarstva v Celju, 1·50 gld., dr. Josip Vošnjak, posestnik v Slov. Bistrici, 2 gld., Štefan in Franja Guzej v Kaniži pri Grižah 3 gld., A. Brezovnik, posestnik v Vojniku, 1 gld., slavni okrajni zastop v Celju 5 gld., A. Turnšek, trgovec v Nazarjih, 3 gld., I. Žigan v Žaleu 1·50 gld., baron I. Grutschreiber v Gotovljah 1 gld., dr. H. Šuklje, zdravnik v Celju, 1 gld., Ed. Kukec v Laškem 1 gld., Ad. Fridrich v Laškem 1 gld., Anton Kolenc, trgovec v Celju, 1 gld., I. Bicek, e. kr. geometer v Celju, 1 gld., Fr. Lončar, posojilniški tajnik v Celju, 4·50 gld., I. Vavken, hranilnični tajnik v Celju, 5·50 gld., Jakob Janič, veleposesnik v Freienbergu, 1·50 gld., gospa Šentak na Vranskem 3 gld., dr. Hermann, zdravnik v Serajevem, 3 gld., prof. Borštner 1·50 kr. Skupaj 145·50 gld. G. F. Roš v Hrastniku je nabral med Posavčani 36 gld., slavna posojilnica v Žaleu pa je darovala 50 gld. Iskrena hvala vsem blagim darovalcem!

Nemška nestrpnost se zopet kaže v pismu, katero je prejel vodnik Miha Uršič v Stahovici pri Kamniku od kranjske sekcije D. u. Oe. A.-Va. Le-ta zahteva od Uršiča, naj sporoči, zakaj je njih pot na Skuto popravil in belo-modro-rdeče zazna-

menoval in če res nosi društveno znamenje „Slov. plan. društva“. Na to odgovarjamo prav mirno sledeče: Kranjska sekcija je pred leti napravila pot na Skuto od jugozahodne strani, Savinska podružnica pa letos od jugovzhodne strani, torej od Turskega žleba sem. To je vendar popolnoma druga pot, namreč nasprotna oni, ki vodi od Grintavca, oziroma Kokrskega

sedla sem. S tem je kranjska sekcija pokazala, da ali prav nič ne pozna domačih planin, ali — kali? Uršiča, kakor tudi vsakega družega poštenega Slovenca gotovo ni sram nositi znamenja „Slov. plan. društva“, društva, ki navzlic svojim domačim nasprotnikom mirno deluje na polju alpinistike in turistike.

Razne vesti.

Po poti iz Kokrske doline k Zoisovi koči, katero je zgradila leta 1898. kranjska sekcija „D. Oe. A. Va“, hodi malo-kateri turist. Skoraj vsakdo si izvoli krajšo in pa zanimivejšo pot, ki jo je zgradila podružnica „Avstr. kluba turistov“ v Železni Kaplji mimo Frischaufove kočice in jo v zadnjih letih izdatno izboljšala, tako da nosijo tudi v Zoisovo kočico potrebnosti le po tej poti. Steza kranjske nemške sekcije vodi precej dolgo po grušču, sneg leži na njej precej dalje nego na stari poti, vrhutega je trebalo pot tako izpeljati, da mora turist po njej k Zoisovi koči doli stopati. Novo stezo so le radi tega zgradili, da odvrnejo turiste od Frischaufove kočice. Zoisova kočica ni — čeprav je lepa in udobna — toli obiskovana, kakor si želi kranjska sekcija. Naravno, kajti celovško, celjsko in drugo časopisje se trudi, prepričati nemške turiste o krutostih, ki jim baje groze med slovenskim prebivalstvom. S tem hočejo oškodovati promet v Savinskih planinah; to pa je orožje, ki reže na dve strani in je tudi v škodo Nemcem samim.

Zveza Kamniške železnice s Savinsko dolino. Podaljšanje Kamniške železnice do štajerske deželne železnice, ki vodi sedaj iz Celja do Velenja in nekaj dni sem tudi že do Dolenjega Dravburga ob Dravski železnici, je srčna in opravičena želja Kamničanov in Savinčanov. Dne 20. novembra t. l. je bil v Kamniku prav dobro obiskan shod, na katerem so se razgovarjali s to perečo zadevo. Snujeta se dve črti in sicer iz Kamnika skozi Tuhinjsko dolino na Vransko ali pa iz Kamnika čez Črno, Gornji grad in Mozirje do proge „Celje-Velenje“. Po temeljiti razpravi je obveljala proga čez Črno in Gornji grad. V prospanje turistike in

živahnega prometa v teh krajih sploh prav iskreno želimo, da se ta načrt v kratkem uresniči.

Klub turistov v Serajevu, ustanovljen l. 1892., šteje danes 176 članov. V Bosni in Hercegovini bo klubu dosti dela, da napravi bosensko in hercegovinsko gorovje pristopnejše.

Società Alpina Meridionale, dosedaj samostojno društvo, se je razšla. Člani so prestopili v neapolsko podružnico Ital. alpinskega kluba.

Najvišje meteorološke postaje v Švici so Sv. Bernard (2472 m), Sv. Gotthart (2163 m), San Bernardino (2014 m) in Säntis (2504 m).

Hribolastvo v Himalaji. V minolem poletju sta mnogo potovala v Himalajskem pogorju v Aziji dr. W. H. Workman in njegova soproga. Vodil ju je na tem izredno težavnem potovanju slavnoznan švicarski gorski vodnik M. Zurbriggen, ki se pa je pozneje pri drugi priliki ponesrečil. Bili so na nekaterih gorah, ki so bile doslej še neznanne. Iz Shigarjeve doline je šla ekspedicija na Mount Koser Gunge (6430 m) in dospela ob viharju in hudi nevihti z močnimi nalivi in sneženimi zameti končno na vrh. Soproga Workmanova je splezala na najvišje vrhove in je sedaj gotovo prva turistinja, kajti bila je 1500 m višje nego najslavnejše dosedanje turistinje.

Kilimandžaro. Južnoafriško višavje se najvišje vzpenja v zahodnem delu, kjer ima blizu polutnika se vzdigujoči Kilimandžaro nad 6100 m. Ta gora je šele petdeset let znana. Zasedil jo je nemški misijonar Rebmann. Za njim so se še drugi možje trudili, da bi natančneje spoznali Kilimandžaro, a boriti se jim je bilo z velikimi ovirami.

Vsled tega do najnovejšega časa raziskovanje ni mnogo napredovalo. Dr. H. Meyer pa je po letu 1898. iznova raziskoval Kilimandžaro in določil meje pragozda in lavskih tokov na severozahodu te gore, ki ima tri velike lednike in mogočne morene. Kilimandžaro je torej sedaj malone povsem znan. Nad 6000 m visoki Kilimandžaro kipi v nebo južno od polutnika v vzhodnem delu osrednje Afrike in je najvišja afriška gora. Do nedavna je bila ta orjaška gora le malo znana. Šele v zadnjih letih se je posrečilo pogumnim hribolazcem priti na vrh afriškega velikana. Meseca oktobra t. l. je prilezel v petih dneh na najsevernejši vrh te gore nemški stožnik Johannes, poveljnik nemške naselbine v Mošiju. Na vrhu je napravil več fotografskih slik in meril toplino. Že prej po Meyerju zasledeni krater je bil docela napolnjen s snegom in ledom. Ločnica večnega snega leži na Kilimandžaru 5000 m visoko. Za povratek v Moši je rabil Johannes samo dva dni.

Novo mesto ob Severnem Lednem morju. Ob Murmanski obali na polotoku Koli je pred dvema letoma nastalo novo mesto Jekatarininsk, ki ima izvrstno in ledu prsto luko ob izlivu reke Kole. Ruska vlada veliko stori za to mesto, ki ima že pošto, brzojav, telefon, električno razsvetljavo in vodovod; dobi pa v kratkem tudi še železnico, ki bode mesto vezala z drugimi železnicami. To bode druga ruska železnica do Severnega Lednega morja; prva železnica veže Kolymo in Arhangelsk ob Sev. Led. morju

Transameriška osrednja železnica. Severnoameriške Zedinjene države nameravajo v zvezi z drugimi ameriškiimi državami graditi velikansko železnico, ki bi vezala Severno in Južno Ameriko. Novo železnico bodo izprva začeli graditi pri Novem Jorku v Zedinjenih državah in jo v radialni smeri nadaljevali v Buenos Aires v Argentini. Vsa železnica bode 10.228 angleških milj dolga, od katerih je proga 4771 milj že izgotovljena, in bode stala 875 milijonov frankov.

Zrakoplovec Andrée. Sredi julija l. 1898. se je vzdignil Andrée z dvema tovarišema v zrakoplovu proti severu, da bi na ta način prišel na severni tečaj, kamor doslej še ni bilo mogoče dospeti. Od tiste dobe nimamo nikakih zanesljivih poročil o usodi te drzne ekspedicije. Pred kratkim je pa po Eskimovcih došla vest v Fort Curchil, ki je najsevernejše tržišče v Angleški Severni Ameriki, da so Eskimovci na nekem lovu prišli v dotiko s štirimi belokožci, ki so streljali na mošuse. Eskimovci pa teh živali niso videli in so mislili, da na nje streljajo. S puščicami so streljali potem na belokožce ter dva ubili, dva sta pa utekla. Angleži menijo, da so bili belokožci člani Andréejeve ekspedicije; to se pa ne ujema z dejstvom, da ima ta ekspedicija samo tri člane. Andrejev brat, kapitan v Goteborgu na Švedskem, pa še vedno upa, da se vrne brat drugo leto s tečaja v Severno Ameriko in od tam zopet domov. Bog daj!

Občni zbor Kamniške podružnice

se bo vršil dne 5. januarja ob 8. uri zvečer v posebni sobi gostilnice g. Kende v Kamniku. — Tega občnega zbora se udeleži tudi osrednji odbor „Slovenskega planinskega društva“ ter vabi nanj cenjene gospode meščane, uradnike, trgovce in obrtnike kamniškega okraja.

Občni zbor „Savinske podružnice“

bode dne 6. jan. 1900. l. ob 4. uri popoldne v Žaleu v gostilnici Hausenbichlerjevi. — Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Poročilo o društvenem delovanju. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Proračun za leto 1900. 5. Volitev novega odbora. 6. Nasveti in predlogi. — K mnogobrojni udeležbi vabi

odbor.

Pozor! „Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Na znanje! Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača 60 K.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Prošnja. Vse prijatelje vljudno prosimo, da bi blagovolili nabirati novih članov in ustanovnikov. Društvo in vse njegove podružnice imajo polno lepih in koristnih namer in načrtov, za njih izvršitev pa potrebujejo denarja, denarja, denarja. Gani se torej vsak, pa pridobi našemu društvu in podružnicam gmotne podpore, da bo Slovencem prijetno bivati na svojih tleh, in da bode ugodno turistom gostom v naših krajih.

Društvena znamenja dobivajo častiti člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih in pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovanimi poti.

Spisala Fr. Kocbek in M. Kos. — Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkviyo v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strgarskih koščenih, roženih in drugačnih izdelkov, ktere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

Hribolazcem, ki gredo iz Bohinja na Triglav, ali pa krenejo s Triglava v Bohinj, se priporoča gostilnica **Blaža Hodnika (Galetova)** v Srednji vasi za prenočišče. Postrežba dobra in točna. Večjim družbam se preskrbijo čedna ležišča v vasi.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniči so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo

papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Slomškovi ulici št. 9, (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, Križevniške ulice.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknena** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAC

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremična **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Navočila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ištrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7,

se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lektarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo **sveč** ter mnogovrstnega **medenega blaga** in **slasčice**.

Kupuje med v panjih in vosek.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovi ulici

št. 5, naspr. nove pošte,

priporočam v ljudno

svojo trgovino s

papirjem in s pisal-

niimi potrebščinami.

Vzorce papirja pošiljam

na ogled.

V svoji knjigovodnici

izdelujem vezi pre-

proste in najfinjše.

Prezveljem izdelo-

vanje vsakovrstnih

razglednic po fotogra-

fijah, 1000 lepih raz-

glednic 14 — 16 gld.

Imam veliko zalogo

razglednic mesta

Ljubljane z različnih

strani.

10 najlepših razglednic

samih cerkev ljubljan-

skih za 33 kr., s pošto

38 kr.

Edina zaloga svinč-

nikov družbe sv. Cirila

in Metoda (iz Hard-

muhave tvornice).

Prekupnikom velik

popust.